

USTAZ USTANYMY

Республикалық ғылыми - әдістемелік журналы

USTAZ
USTANYMY

**Бастықова Сауле
Жалилханқызы**

Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Мәдени ауылы
Мәдени жалпы білім беретін мектебі
Информатика пәні мұғалімі

Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Мәдени ауылы
Мәдени жалпы білім беретін мектебі
Информатика пәні мұғалімі
Бастықова Сауле Жалилханқызы

ИНФОРМАТИКА САБАҚТАРЫНДА МУЛЬТИМЕДИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ ӘДІСТЕМЕСІ

Заманауи компьютерлік технологиялар білім беру процесін дамытуға үлкен мүмкіндіктер береді. Білім беруді модернизациялау процесі студенттердің құзыреттілігін қалыптастыруды талап етеді, бұл әртүрлі көздерді қолдана отырып, өз бетінше білім алу мүмкіндігін қамтиды. Студенттердің құзыреттілігін қалыптастыруға заманауи педагогикалық технологиялар қатысады, олардың қатарына компьютерлік және жобалық технологиялар жатады.

Сонымен, педагогикалық ғылым мен техниканың шетінде арнайы теориялық және қолданбалы мәселелердің тұтас кешені пайда болды, олардың шешімінсіз оларға жүктелген міндеттерді тиімді шешуге қабілетті жаңа біріктірілген жүйелерін құру мүмкін болмады.

Ақпараттық компьютерлік технологияларды, соның ішінде Microsoft корпорациясының "PowerPoint" презентацияларын пайдалану оқу циклінің гуманитарлық және жаратылыстану пәндерін оқытуда мүмкін. Экономиканы оқытуда, мысалы, мультимедиялық технологияларды қолдану материалды нақтылауға, түсінікті және көрнекі, оңай сіңетін схемалар, кестелер мен графиктер жасауға мүмкіндік береді. Ақпараттық компьютерлік технологиялардың мүмкіндіктерін пайдаланудың арқасында танымдық қызығушылық қалыптасады. Жаңа ақпараттық технологиялар құралдарын және компьютердің мүмкіндіктерін таным құралы ретінде пайдалану студенттерге болашақ өмірінде және кәсібінде қажет болатын іс-қимыл әдістерін игеруге көмектеседі, орындалатын міндеттердің деңгейі мен күрделілігін арттырады, орындалған іс-әрекеттердің нәтижесін көрнекі түрде көрсетеді, интеллектуалды зерттеу жұмыстарын, жобаларды құруға мүмкіндік береді.

Жаңа педагогикалық технологиялар бірінші кезекте жаңа ақпараттық технологияларды және компьютерлік технологияларды кеңінен қолданбай мүмкін емес. Олар білім берудің жаңа әдістерінің педагогикалық, дидактикалық функцияларын толық ашуға, оларға тән мүмкіндіктерді жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Ақпараттық-компьютерлік технологияларды қолдану мұғалімге өз пәнін оқытуда жаңа мүмкіндіктер ашады. АКТ-ны қолдана отырып, кез-келген пәнді оқу оқушыларға уақыт бойынша ойлауға және сабақтың элементтерін құруға қатысуға мүмкіндік береді, бұл пәнге деген қызығушылықтың дамуына ықпал етеді.

Адам қоршаған әлемнен ақпаратты өзінің сезім мүшелерінің көмегімен қабылдайтыны дәлелденді: көру, есту, дәм, иіс, жанасу. Ғалымдардың пікірінше, ақпараттың 90%-дан астамы бізге көру және есту арқылы келеді, бұл ең қуатты және тиімді ақпарат беру және қабылдау арналары. Біз алатын білім бірдей ақпарат, сондықтан біліміміздің көп бөлігін көру және есту органдары арқылы аламыз. Ақпаратты, яғни білімді беру неғұрлым жарқын және әр түрлі болса, бұл ақпаратты игеру процесі соғұрлым тиімді болады.

Оқу орындарында қалыптасқан қазіргі жағдайда дәріс, яғни сөйлеу сабақтары басым болады және біз көрнекі ақпараттың жеткіліксіздігін байқаймыз, бұл студенттердің білім алу тиімділігін төмендетеді. Қазіргі жағдайда компьютер оқу процесінде жиі қолданылмайды, бірақ мұғалім мен студенттің жұмысының алуан түрлілігі үшін үлкен әлеует бар. Қазіргі уақытта барлық жерде компьютерлендіру

процесі жүріп жатқан кезде және білім беруде жаңа технологиялар пайда болған кезде мұғалімдер мультимедиялық құралдарды қолдануға, соның ішінде оларды аудиториялық сабақтарда пайдалану үшін электрондық презентациялар жасауға шұғыл қажеттілікке ие.

Сабақта мультимедиялық құралдарды пайдалануға қойылатын талаптар. Қазіргі уақытта мультимедиялық технологиялар оқу процесінде жаңа ақпараттық технологиялардың ең қарқынды дамып келе жатқан бағыттарының бірі болып табылады.

Мультимедиа-әртүрлі физикалық көрінісі бар және әртүрлі ақпарат құралдарында бар ақпаратты пайдаланумен байланысты компьютерлік технологияның саласы. Мультимедиялық технологиялар - бұл компьютерге мәтін, графика, анимация, цифрланған қозғалмайтын кескіндер, бейнелер, дыбыстар, сөйлеу сияқты мәліметтер түрлерін енгізуге, өңдеуге, сақтауға, тасымалдауға және көрсетуге мүмкіндік беретін технологиялардың жиынтығы. Мультимедиа құралдары-бұл адамға компьютермен сөйлесуге мүмкіндік беретін аппараттық және бағдарламалық құралдардың жиынтығы, әр түрлі табиғи ортаны қолдана отырып: дыбыс, бейне, графика, мәтіндер, анимация. Жақында көптеген мультимедиялық бағдарламалық өнімдер жасалды. Бұл өмірдің әр түрлі салаларындағы энциклопедиялар (тарих, өнер, география, биология, музыка, кәсіби білім және т.б.), оқу бағдарламалары, білім беру, тесттер, машиналар, ойындар және т. б. Мультимедиялық технологияның бір ерекшелігі-белсенді компьютерлік графиканы қолдану. Жасанды интеллект саласындағы танымал маман Д. А. Поспелов когнитивті компьютерлік графиканың үш негізгі міндетін тұжырымдады:

- Бірінші міндет - білімді ұсынудың осындай модельдерін құру, онда логикалық ойлауға тән объектілерді де, бейнелі ойлауды бейнелейтін бейнелерді де монотонды құралдармен бейнелеу мүмкіндігі болады.

- Екінші міндет - әлі жоқ адам білімін визуализациялау-мәтіндік сипаттамаларды таңдауға болады.

- Үшіншісі - бақыланатын суреттердің динамикасының артында жасырылған механизмдер мен процестер туралы кейбір гипотезаларды тұжырымдауға көшу жолдарын іздеу.

Сабақты жаңа ақпараттық технологияларды қолдана отырып жоспарлау кезінде оқытушы дидактикалық талаптарды сақтауы керек, соған сәйкес:

- оқу процесінде ақпараттық технологияларды қолданудың педагогикалық мақсатын нақты анықтау;

- оқу материалын ашу логикасы және нақты оқу ақпаратын уақтылы ұсыну контекстінде сабақта ақпараттық технологияларды қайда және қашан қолданатынын нақтылау;

- ақпараттық технологияның таңдалған құралын оқытудың басқа техникалық құралдарымен үйлестіру;

- оқу материалының ерекшелігін, сыныптың ерекшеліктерін, жаңа ақпаратты түсіндіру сипатын ескеру;

- зерттелетін материалдың іргелі, түйіндік мәселелерін талдау және сыныппен талқылау.

Қорытындылай келсек, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мұғалімге сабақ өткізу кезінде жаңа мүмкіндіктер ашады, бұл форманы әртараптандыруға, оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, компьютер мұғалімді толығымен алмастыра алмайды, оның кәсібилігі студенттерді қызықтыруға, қызығушылықты оятуға, олардың сеніміне ие болуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, ол студенттердің назарын зерттелетін пәннің белгілі бір маңызды аспектілеріне аудара алады, сонымен қатар олардың еңбекқорлығын ынталандырады және оқуға ынталандыру жолдарын таба алады. Мұғалім өзінің кәсіби қызметіндегі ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың орны мен рөлін анықтауы керек.